

Danuta Wańka

"Kšyštaf Mìgan' (Krzysztof Migoń):
bìâbibliâgrafičny pakazal'nik
(1960–2010): da 70-goddzâ z dnâ
naradžènnâ i 50-goddzâ navukovaj
dzejnascì", składal'nikì Larysa Ì.
Doŭnar, Tamara A. Samajlûk, Mìnsk
2011 : [recenzja]

Biblioteka 15 (24), 369-373

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

DANUTA WAŃKA

Kšyštaf Mìgan' (Krzysztof Migoń): biâbibliâgrafičny pakazal'nik (1960–2010): da 70-goddzâ z dnâ naradžennâ i 50-goddzâ navukovaj dzejnasci, skladal'nikì Larysa Ì. Doŭnar, Tamara A. Samajlûk, Mìnsk: Belaruskì dzâržaŭnu ũniversitèt kul'tury i mastactvaŭ 2011, 196, [14] s., [1] k. portr.: il.

Publikacja zasługuje na głębszą uwagę, jest bowiem najpełniejszą, jak dotychczas, pracą o charakterze biobibliograficznym poświęconą wybitnemu bibliologowi Krzysztofowi Migoniowi, który w ubiegłym roku w swojej macierzystej uczelni (Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Wrocławskiego) obchodził podwójny jubileusz: 70. rocznicę urodzin i 50. rocznicę pierwszej publikacji naukowej¹. Przejście na emeryturę w 2010 roku nie oznaczało zerwania więzi łączących go z instytutem. Nadal kontynuuje rozpoczęte badania, a także promuje tematykę bibliologiczną podczas wykładów krajowych i zagranicznych. Jest stale twórczym i najbardziej zauważalnym w świecie przedstawicielem polskiej nauki o książce, kontynuatorem dzieła swojego wielkiego poprzednika – Karola Głombiowskiego.

Recenzowana książka składa się z trzech części:

1. Tabula gratulatoria. Slovy przyznannâ i prysvâčenni;
2. Curriculum vitae, abo daty z biâgrafi;
3. Hranalagičny pakazal'nik apublikavanyh prac K. Mìganâ, poprzedzonych wstępem („Ad skladal'nikaŭ”), zaczynającym się od słów: „Bibliâgrafičny pakazal'nik prysvečany znakamitamu pol'skamu, vučonomu, prafesaru doktoru gabilitavanamu, vybitnejšamu pradstŭniku sučasnaj navukì pra knìgu Zahodnâj i Ushodnâj Eŭropy Kšyštafu Mìganû,

¹ Więcej zob. A. Łuszpak, *Jubileusze Profesora Krzysztofa Migonia*, „Przegląd Uniwersytecki” 2010, nr 11, s. 16; A. Wandel, *Jubileusz 70-lecia urodzin i 50-lecia pracy naukowej profesora Krzysztofa Migonia*, „Przegląd Biblioteczny” 2010, z. 4, s. 510–515.

adnamu sa stvaral' nikaû vracłuskaj bibliôlagičnaj školy, dzâkuûčy âkomu pol'skaâ bibliôlogiâ atrymala miŝnarodnae pryznanne". W dalszej części wstępu zaprezentowano układ i zawartość publikacji, a także odnotowano dwa dotychczas wydane spisy bibliograficzne poświęcone Migoniowi:

1) *Professor Kšištof Migon': bibliografičeskij ukazatel' / sostaviteli Jurij Andreevič Labyncev, Ta'âna Ivanovna Raščina. – Minsk, 1990. – 48 s. [1] k. portr.*²;

2) *Krzysztof Migoń: bibliografia publikacji bibliologicznych: 1960-1999 / oprac. Danuta Wańka. – Kalisz, 2000. – 61, [1] s.: 1 portr.*³.

W części pierwszej (s. 11–46) pięciu autorów z wielką estymą odniosło się do zasług Migonia dla bibliologii, przywołując fakty z jego kariery zawodowej i naukowej. Autorzy podzielili się także osobistymi refleksjami na temat wpływu wrocławskiego profesora na ich działalność naukową. Artykuły zaprezentowano w następującej kolejności:

1) Labyncev Jurij Andreevič (Moskwa), *Klassik bibliologičeskoj nauki* (s. 11–14);

2) Lelikova Nataliâ Konstantinovna (Sankt-Petersburg), *My učimsâ no ego knigam...* (s. 15–21);

3) Navickienė Aušra (Wilno), *Krzysztof Migoń and Modern Book Science of Lithuania*; dodatkowo zamieszczono spis artykułów i prac naukowych Migonia opublikowanych w czasopiśmie i pracach zbiorowych wydanych na Litwie w latach 1997–2010, a także listę jego referatów wygłoszonych podczas litewskich konferencji (1997–2009). Odnotowano też dwa opracowania o profesorze (Kaunas Domas, *Migoń Krzysztof*, w: *Lietuvos knygos veikėjai* [dokument elektroniczny]. – Vilnius, 2004 (CD-ROM); idem, *Migoń Krzysztof*, w: *Visuotinė lietuvių enciklopedija* (t. 15). – Vilnius, 2009⁴ (s. 22–28);

4) Navickienė Aušra (Wilno), *Kšyštof Mígan' i sučasnae knígznaŭstva Lítvy*, perakład z anglijskaj movy Vitalija Ermaškeviča (s. 29–31);

² 48-stronicowa publikacja rejestruje 207 pozycji bibliograficznych. Spis bibliograficzny poprzedzają informacje o życiu i działalności bibliologa. Wydanie zawiera trzy indeksy: alfabetyczny tytułów prac badacza, osobowy oraz autorów i tytułów książek recenzowanych przez Migonia.

³ Spis bibliograficzny liczący 336 pozycji poprzedzono wstępem, w którym omówiono między innymi życie i dorobek naukowy Migonia. Bibliografię uzupełniają wykazy skrótów oraz indeks nazw osobowych. Wybór prac profesora opublikowano także w: *Książka zawsze obecna: prace ofiarowane Profesorowi Krzysztofowi Migoniowi*, red. B. Bieńkowska et al., Wrocław 2010.

⁴ Brakuje tu trzeciej pracy tego autora, odnotowanej w bibliografii pod pozycją 486 (s. 152): D. Kaunas, *Lenkų knygotyros mokslininkas*, Tarp Knygų, Vilnius 2000. Artykuł poświęcony 60. rocznicy urodzin Migonia.

5) Ogar Emilija Igorevna (Lwów), *Fenomen detskoj knigi v kontekste sovremennoj paradigmy nauki o knige Kšištofa Migonja* (s. 32–38);

6) Doŭnar Larysa Iosifaŭna (Mińsk), *Kšyštaf Migon' i Belarus'* (s. 39–46).

W części drugiej (s. 47–51) odnotowano 39 najważniejszych wydarzeń z życia i twórczości Migonia, w tym m.in:

1969 – wydanie pierwszej monografii *Recepcja książki orientalistycznej na Śląsku do końca XVIII wieku*

1976 – uzyskanie stopnia naukowego doktora habilitowanego na podstawie pracy *Nauka o książce wśród innych nauk społecznych*

1981–1996 – dyrektor Instytutu Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Wrocławskiego

1982 – otrzymanie tytułu profesora nauk humanistycznych

1984 – wydanie monografii *Nauka o książce. Zarys problematyki*, która w 1990 roku ukazała się w przekładzie niemieckim, a w 1991 – rosyjskim

1991–2010 – członek Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów Naukowych

2009 – nagroda ministra nauki i szkolnictwa wyższego za całokształt dorobku

2010 – nagrodzony odznaką Honorowy Przyjaciel Miasta Kalisza⁵.

W części trzeciej w układzie chronologicznym zamieszczono 499 opisów bibliograficznych publikacji z lat 1960–2011. W tej liczbie znalazły się też cztery opisy prac przyjętych do druku (*Pracy, prynâtyja da druku*, poz. 463–466), 17 dysertacji napisanych pod kierunkiem Migonia (*Dysertacyi, vykananyâ pad kiraŭnictwam vučonaga*, poz. 467–483) oraz 16 pozycji, których tematem było życie i działalność uczonego (*Litaratura ab życcì i dziejnascì*, poz. 484–499). Wśród tych ostatnich odnotowano aż pięć prac opublikowanych w roku 2010 (poz. 496–499).

Należy dodać, że większość zebranych materiałów, z wyjątkiem prac oznaczonych gwiazdką (*), opisano z autopsji.

W obrębie poszczególnych lat opisy ułożono według następującego porządku:

I. Monografie

II. Artykuły z tematycznych opracowań zbiorowych, czasopism i publikacje:

II A. autorskie

II B. współautorskie

III. Artykuły z fachowych wydawnictw i gazet

⁵ Warto dodać, że pod koniec 2010 roku Migoń został uhonorowany srebrnym medalem Zasłużony Kulturze Gloria Artis, przyznawanym przez ministra kultury. Fakt ten nie został odnotowany w omawianej publikacji.

- IV. Programy nauczania i materiały naukowo-metodyczne
- V. Prace redakcyjne i z udziałem Migonia
- VI. Recenzje
- VII. Przekłady.

Korzystanie z bibliografii ułatwia aż sześć indeksów zgromadzonych pod wspólnym tytułem *Navukova-dapamożny aparat* (s. 157–196). Pierwszy z nich w układzie alfabetycznym (A–Z) rejestruje tytuły prac Migonia (s. 159–167). Osobno ustawiono tytuły prac opublikowanych w alfabecie nielacińskim. Indeks drugi zatytułowany *Pradmetna-tëmatyčny pakazal'nik* (s. 168–177) grupuje zebrany materiał według treści. Zastosowano tu porządek alfabetu rosyjskiego. Na końcu indeksu wyszczególniono siedem haseł w alfabecie łacińskim, a mianowicie:

- C. H. Beck
- Frater
- Gutenberg-Jahrbuch
- Lexikon des gesamten Buchwesens [LGB²]
- Neo
- Rocznik Biblioteki Narodowej
- Studia o Książce.

Hasła te uzupełniono określnikami w języku białoruskim (np. pierwsze z nich otrzymało wyrażenie „njameckae vydavectva”). Tytuły czasopism równoległe podano w języku białoruskim.

Prace recenzowane przez Migonia spisano w indeksie *Pakazal'nik prac, rëcënzavanych K. Miganem*. Podobnie jak w innych indeksach, najpierw wyodrębniono tytuły zapisane alfabetem łacińskim, a potem cyrylicą. Kolejny skorowidz rejestruje przekłady oraz prace wydane pod redakcją i z udziałem wrocławskiego bibliologa (*Pakazal'nik prac perakladzenych, vydadzenych pad rëdakcyâj i ũkladannem K. Mìganâ*, s. 186–188). Najkrótszy z indeksów, *Pakazal'nik moŭ vydannâŭ* (s. 189), grupuje materiały według języka ich opublikowania. Z zestawienia wynika, że najwięcej prac zostało ogłoszonych w języku niemieckim (25), dalej w rosyjskim (15), esperanto (12), słowackim (9), francuskim (7), angielskim (5), litewskim (4), flamandzkim, czeskim i estońskim (po jednej pozycji). Ostatni z wykazów, *Ìmânny pakazal'nik* (s. 190–196), podaje nazwy osobowe występujące w opisach bibliograficznych i adnotacjach. Przy nazwach występujących w adnotacjach wskaźniki cyfrowe podano w nawiasach okrągłych. Konsekwentnie nazwy zapisane cyrylicą ustawiono w osobnym szeregu. W razie konieczności stosowano w indeksach odsyłacze, choć zabrakło ich w przypadku podwójnych nazwisk, np. Bednarska-Ruszajowa Krystyna, Chwastyk-Kowalczyk Jolanta, Kawecka-Gryczowa Alodia, Korczyńska-Derkacz Małgorzata. Z kolei Janusz Dunin

występuje w indeksie podwójnie (także jako Dunin-Harkawicz Janusz, s. 191).

Skromną białą okładkę uatrakcyjnia bez wątpienia ostro kontrastujący z nią futerał w kolorze czerwonym. Szatę graficzną książki wzbogacono kilkunastoma czarno-białymi i kolorowymi ilustracjami, które zgrupowano po indeksach, w części zatytułowanej *Fotazdymki. Ilustracyi*. Wyjątek stanowi fotografia profesora, zamieszczona na wklejce. Ilustracje są znakomitym uzupełnieniem kalendarium życia i działalności Migonia, a niektóre z nich (podobizny okładek i kart tytułowych książek) są swoistym dodatkiem także do części bibliograficznej pracy (np. ilustracje okładek i kart tytułowych przekładów *Nauki o książce. Zarys problematyki*, Wrocław 1984, tzn. *Das Buch als Gegenstand wissenschaftlicher Forschung. Buchwissenschaft und ihre Problematik*, Wiesbaden 1990 i *Nauka o knige. Očerki problematiki*, Moskwa 1991). Całość dopełnia lista 31 nazwisk spisanych w *Tabula gratulatoria* i wydrukowanych na czwartej stronie okładki oraz autograf Migonia zamieszczony tuż pod jego zdjęciem na wklejce.

Potknięcia redakcyjne są nieliczne, choć jedno z nich pojawia się już na pierwszej stronie okładki, gdzie widoczny jest błąd literowy w tytule publikacji. Podobny chochlik występuje w indeksie (s. 162), w tytule „Jubileusz profesor Kazimierzy Maleczyńskiej”. W *Curriculum vitae* w latach 1968 i 1969 nie usunięto skrótu „g.” (s. 48–49). W spisie bibliograficznym natomiast pod datą „2002” (w dziale VI – Recenzje) nie odnotowano książki Danuty Wańki *Świat kaliskiej książki pod zaborem rosyjskim (1815–1914)*, Kalisz 2002 (recenzja wydawnicza). Estetykę pracy zaniża też niewyjustowanie tekstu, brak podwójnego odstępu pomiędzy opisami 477 i 478 (s. 149), a także niezbyt wysokiej jakości ilustracje. Ponadto należy uznać za minus brak spisu ilustracji. Są to jednak *en bloc* niewielkie potknięcia, które nie przesłaniają ogromu pracy włożonej w przygotowanie tego wydawnictwa. Uwagi te w niczym nie ujmują dużej wartości naukowej i poznawczej omawianej książki, którą warto popularyzować ze względu na treść i tematykę, stanowiące ważne uzupełnienie dotychczasowych podsumowań zasług Krzysztofa Migonia dla współczesnej bibliologii.